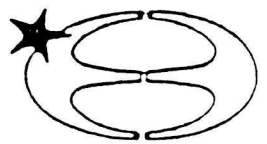

SUDFRANCIJA STELO

Bulteno de la Federacio Langvedoko-Rusiljono

N° 133 - 2a kvaronjaro 1995 - Jarabono : 30 F al

Fédération d'Espéranto du Languedoc-Roussillon CCP 956-28P Montpellier

Resti optimista...

"Kie estas la esperantistoj ? ", ni demandis nin plurfoje dum la kongreso de Lunel. Kiel efektiviĝi la interesajn proponojn de Llibert Puig (P.3), se mankas perantoj kaj partoprenantoj ? Ĉu, pro la konkurado kaj ne-kunlaborado de E°-asocioj (eĉ se evoluo sentiĝas), pro ia skeptikismo, tipe franca, aŭ simple pro la deziro de ne-membrigo aŭ ne-enkartiĝo, kiel oni diras en la franca, la esperantistoj preferas resti aparte ? Ŝajnas, ke en nia federacio, kie neniuj kotizo aŭ enkartiĝo estas postulata, plej gravas la poresperanta - kaj kompreneble peresperanta - laboro . Se la granda plimulto preferas pantoflumi, niaj streboj restos vanaj. Ĉu esperantistoj deziras la sukceson de esperanto ? Ĉu ili praktikas la lingvon nur hejme, sen iu kontakto kun eksterlandanoj ? Supozante, ke ili deziras la sukceson de E° (ni restu optimistaj somere!), kion proponi al ili fareblan hejme ? Uzi plumon por konigi sian vidpunkton a) al tiuj, kiuj rakontas ion ajn pri E° (vidu "Nathan" p.3), b) al tiuj, kiuj decidas kaj devus pripensi, kiam alilande oni sugestas uzi esperanton (vidu p.6 kaj 7). Do, ĉu al vi, kara leganto, eblas skribi du leterojn en du monatoj, t.e. unu leteron po monato ? -Kompreneble, flustras la eĥo !

Ni restu optimistaj pri la esperantistoj !...

J. Hénin

P.S. Se vi pretas provizore lasi viajn pantoflojn aŭ sandalojn, vidu dekstre. Ĝis !
Reagoj al tiu teksto estos bonvenaj por la venonta SFS.

Rester optimiste...

"Où sont les espérantistes", nous sommes-nous demandés plusieurs fois lors du congrès de Lunel. Comment réaliser les intéressantes propositions de L. Puig (p.3), si manquent les relais et les participants. Est-ce, à cause de la rivalité et du manque de collaboration entre les associations d'E° (même si une évolution se fait sentir), à cause d'un certain scepticisme purement français ou simplement du désir de ne pas être membre ou encarté, comme on dit en français, que les espérantistes préfèrent rester à l'écart ? Il semble que dans notre fédération, où aucune cotisation ou aucun encartement n'est exigé, ce qui importe le plus soit le travail pour -et bien sûr par - l'espéranto. Si la grande majorité préfère rester dans ses pantoufles, nos efforts resteront vains. Est-ce que les espérantistes désirent le succès de l'espéranto ? Est-ce qu'ils pratiquent la langue seulement à la maison sans aucun contact avec les étrangers ? En supposant qu'ils souhaitent la réussite de l'E° (restons optimistes en été !), que leur proposer de faisable à domicile ? De prendre la plume pour faire part de leur point de vue a) à ceux qui racontent n'importe quoi sur l'E° (voir "Nathan" p.3), b) à ceux qui décident et devraient réfléchir quand ailleurs on propose d'utiliser l'espéranto (p.6 et 7). Donc, cher lecteur, vous serait-il possible d'écrire 2 lettres en 2 mois, soit une lettre par mois ? -Bien sûr, murmure l'écho ! Restons optimistes au sujet des espérantistes !...

J.H.

P.S. Si vous êtes prêts à délaissier provisoirement vos pantoufles ou vos sandales, voyez à droite. A bientôt !
Les réactions à ce texte seront les bienvenues pour le prochain bulletin.

Memorindaj datoj en
Septembro
kaj Oktobro

2-9 IX Internacia semajno de Sète (34)

10 IX Forumo de Asocioj en Montpellier

16 IX Forumo de asocioj en Béziers

17 IX Federacia kunveno en Béziers
SFS p.8

12-15 X Kataluna kongreso en Mataró
(ĉu kunveturado? SFS p. 10)

☆☆☆

FEDERACIA KONGRESO la 13an kaj 14an de Majo 95 en MJC de LUNEL:

Pri la vetero : sunegis, ventegis kaj...frostis.

Pri propagando : -artikoloj anoncitaj la kongreson en gazetaro

-budo dum la dimanĉa bazaro, zorgita de S-ro Gauthier kaj lia junul-teamo el Arles

-ekspozicieto pere de paneloj en la korto de la MJC.

Pri invititoj : -la urbestro de Lunel, kiu ne ĉeestis sed donis la permeson starigi la budon por propagandi

- S-ro Jaroslav Matvijisyn, ukrainano

- Kataluna E°-Asocio (12 partoprenantoj)

Pri partoprenantoj : 43 (Sabaton)

20 dum la ĝenerala kunveno de la Federacio

pluraj personoj petis senkulpigon; Ges.Mansel sendis saluton el Nov-Kaledonio

Pri la distra parto : **Sabaton posttagmeze kaj vespere:**

-vojaĝigis nin pere de lumbildoj, videobendoj aŭ simplaj rakontoj : L. Ensuque

tra Meksikio, J. Hénin tra verda Irlando, B. Legeay tra Seulo kaj la UK de 1994,

G. Paing kaj Enryka de Olargues ĝis Seulo : vera odiseado de 5 monatoj,

J. Matvijisyn tra Ukrainio.

-teatraĵeton ni ŝuldas al S. Authier kaj F. Terral.

Dimanĉon: -festeno en restoracio "L'Embarcadère" de la 13a ĝis la 16a h.

-vizito de Ambrussum por la kuraĝuloj -post tia abunda tagmanĝo !

Pri la labora parto : dimanĉon matene

1:Ĝenerala kunveno de la federacio:

a) Financoj 1- Nacia kongreso de 1994:

Pozitiva bilanco, profito por ni de 5750 F (egala sumo estis sendita al UFE)

Ni memoru, ke ni ricevis 2 subvenciojn, de la Regiono (5000 F) kaj de la departemen-

-to Hérault (3000F), ke la urbestro de Agde donacis la luprezon de la festsalono (1500F).

2-Federacio 1994 : En la n° 130 de SFS estis dirite ke "detaloj pri la buĝeto ne plu aperos en la bulteno sed komitatanoj ricevos kopion dum la federacia kongreso," do slipo estis disdonita de la kasistino L. Négron. Por la uzo de la profito, ni vidu poste : konsentite.

b) Morala raporto pri 1994

1- SFS : 156 abonantoj; ĝia enteno dependas de ni, sekve ni sendu la informojn kaj respektu la limdaton; ni pagu nian kotizon ĝustatempe. Ni daŭrigos la senpagan sendadon al novaj esperantistoj.

2- Manifestacioj: ni memoru pri staĝoj en Batipaume kaj Sète, pri la Forumoj de Asocioj (la federacio pretas helpi) sed ankaŭ pri la fiasko de la propono de Ges. Robineau : tio estis organizo de minimume 5 kunvenoj, por paroli franc-lingve pri 8jara vojaĝo tra la mondo, por propagandi samtempe apud ne-esperantista publiko. Ni bedaŭras la ne-regulecon de la interrilatoj, interŝanĝon de informoj...kun la najbaraj federacioj. Konsentite.

c) pri komitato : forstrekitaĵoj nomoj : W. Luttermann, kiu ne donis vivosignon, G. Comte, kiu rezignas, B. Hénin, kiu vivas nun en Grenoble.

Rekandidatiĝas : S. Authier, F. Terral.

Novaj kandidatoj : C. Gérard, A. Bothorel, B. Berthonneau, B. Legeay.

Konsentite. La nova komitato havas 19 membrojn. La prezidanto memorigas sian deziron lasi la postenon. Ankaŭ estus bone trovi helpkasisiston kaj respondecu-

-lon pri la libroservo.

d) pri la estonteco :

1 - anoncitaj renkontoj :

-en Ardèche

-en Toulouse la 21an de Majo : prelego de C. Cwik pri la protekto de la kultura kaj lingva diverseco en Eŭropo

-en Parizo nacia kaj eŭropa kongreso dum Pentekosta periodo (nun 350 partoprenantoj el 19 landoj; necesas atingi 450 por ekvilibro de la buĝeto; oni bedaŭras la altajn prezojn por hotelĉambroj kaj bankedo)

ni deziru la sukceson de renkontoj inter la diversaj naciaj asocioj : Sat-Amikaro, Jefe...

-12an-14an de oktobro 1995 : partopreno en la kataluna kongreso en Mataró

-1996 : federacia kongreso en Chamborigaud (30) laŭ propono de Jean Gauthier kun partopreno -konfirmota- de P. Janton. Konsentite.

- 1997 : federacia kongreso en Olargues (34) laŭ propono de G. Paing kaj Enryka

2 - Kampanjo en kolegioj (por investi la profiton de la nacia kongreso) :

Ĉar estis tre malmultaj reagoj al la sendo de la libreto de P. Janton en la liceoj,

J. Hénin disdonas leterprojekton kaj proponas du etapojn : unue sendado de letero al

CONGRES de LUNEL

Il semble que "Midi Libre" ne fasse pas preuve de zèle pour rendre compte des congrès d'espéranto. L'an dernier, à Agde, bien que le bureau de ce quotidien se soit trouvé juste en face de la salle de congrès, nous avons attendu en vain la visite d'un journaliste. A Lunel, pas de journaliste non plus. Nous avons donc remis à ML un compte-rendu, qui n'est finalement pas paru dans la rubrique locale mais dans la page départementale, pour la raison que les rencontres signalées dépassaient le simple cadre local. Vous pourrez comparer ci-dessous la version définitive et la version originale. Il est révélateur de constater ce qui a été enlevé et ce qui a été ajouté.

Sur la photo (non parue avec l'article car elle nous est parvenue après la parution dudit article), on reconnaît -2° à partir de la gauche- l'inimitable Jean Gauthier, de service sur le marché.

Le stand a vu défiler plus de 500 personnes, dont 80 ont laissé leur adresse. Nous leur enverrons une documentation sur la langue internationale. Merci encore aux Arlésiens de leur travail d'information.

Les Espérantistes à Lunel

■ La fédération régionale d'Espéranto, cette langue qui voudrait devenir universelle, va son bonhomme de chemin. Elle l'a prouvé lors de ses assises annuelles à Lunel où se retrouvaient ses délégués mais aussi un scientifique ukrainien de renom, le Dr Matviichine, et une délégation de douze Catalans venus tout exprès de Barcelone.

Séances de travail et visites touristiques alternèrent avec la présentation de montages audiovisuels réalisés sur des pays visités ou des expériences originales. Le centenaire du cinéma ne fut pas oublié avec la projection "d'Angoroj" (angoisse), un film réalisé en Espéranto. Le théâtre ne fut pas davantage absent grâce au groupe de Béziers. A destination du grand public, un stand d'information sur cette langue internationale fut même ouvert sur le marché de Lunel.

Un congrès dense qui ne sera pas sans suites. D'ores et déjà les languedociens ont prévu de participer au congrès européen de Paris (2 au 6 juin), au congrès universel de Tampere (Finlande) à la fin juillet, au stage d'Agde (Ascension), à la semaine internationale de Sète du 2 au 9 septembre, mais aussi au congrès catalan de Mataró au mois d'octobre auquel ils ont été tout spécialement invités par la délégation catalane. Quant à ceux qui veulent en savoir plus sur l'Espéranto, ils peuvent s'adresser à Mme Négron, tél : 67.71.05.79.

Les Espérantistes ont "fait" le monde à Lunel:

La fédération régionale d'espéranto a tenu à Lunel les 13 et 14 Mai son congrès annuel, en présence de ses délégués, d'un scientifique ukrainien de renom, le Docteur Matviichine, et d'une délégation de 12 Catalans venue de Barcelone. Une ambiance internationale, comme d'habitude.

En plus des séances de travail à la MJC, comportant une action prochaine d'information dans les collèges et l'examen d'une nouvelle méthode vidéo d'enseignement de la langue, ce congrès avait aussi un volet touristique (visite de Lunel et d'Ambrussum) et un autre culturel. Le samedi après-midi ont été présentés par des participants des montages audiovisuels sur des pays visités récemment (Mexique, Irlande) ou sur des expériences originales (séjour chez des familles coréennes, traversée de l'Asie en 5 mois avec rencontres des groupes espérantistes en Russie et en Chine). Un hommage a été rendu à l'art centenaire du cinéma par la projection d'un film réalisé en espéranto : "Angoroj" (Angoisses). Après la partie théâtrale assurée par le groupe de Béziers, le Dr Matviichine a présenté en images son pays, l'Ukraine, d'hier à aujourd'hui. Le dimanche matin, un stand d'information sur la langue internationale était présent sur le marché. Pour clôturer ce congrès, M. Llibert Puig, le responsable de la délégation catalane, a invité ses amis du Languedoc-Roussillon au prochain congrès catalan de Mataró en Octobre. Invitation acceptée avec plaisir. Le thème retenu pour ce congrès est: "de la compréhension à la tolérance, de la diversité culturelle au brassage interculturel", un thème bien d'actualité, le respect de l'autre ne commençant-il pas par l'acceptation de sa langue et de sa culture? L'espéranto, insistent ses locuteurs, est une langue neutre où tous sont à égalité, c'est la solution pour construire une Europe des Hommes équitable.

D'autres rencontres seront suivies par les Languedociens : congrès européen à Paris (2-6 Juin), congrès universel de Tampere (Finlande) en Août, stage d'Agde (Ascension) et semaine internationale de Sète (en Septembre). Les espérantistes se moquent de la barrière des langues; pour eux, il est facile de "faire" le monde...

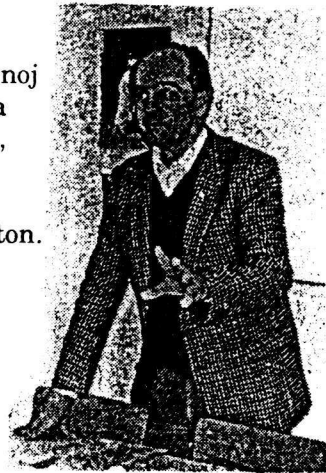
(pour informations sur l'espéranto, on peut s'adresser à la déléguée locale, Mme Négron 67 71 05 79)

Doktoro Jaroslav Matvijisyn:

Ni invitis lin al nia federacia kongreso de Lunel en Majo. Malmultaj personoj povis konatiĝi kun li, ĉar nur dekduo da personoj ĉeestis lian prelegon ĝis la fino. Ĉu la kialo estis la malfrua horo, pro nerespekto de la horaro? Ĉiukaze, kiam ni decidis kongresi inter Montpellier kaj Nîmes, ni kalkulis kun pli granda partoprenantaro? Ni estu konsciaj pri la peno de tiuj, kiuj organizas la jaran kongreson kaj ankaŭ pri la elspezoj por venigi elstaran esperantiston. **Ĉu estotece plu aranĝi la kongreson sur du tagoj?...**

D-ro Matvijisyn estas brila persono, kiun oni ne povas prezenti en du linioj. Li estas diplomita de la universitato de Kiev (Ukrajno aŭ Ukrainio) pri matematiko kaj fiziko sed estas ankaŭ historiisto pri sciencoj kaj filozofio. Li jam verkis multajn studojn kaj artikolojn (en sia lingvo kaj E^o) pri tre diversaj temoj, vizitis plurajn grupojn de Francio (laŭ invito de UFE) kaj lastatempe de Hispanio. Laste li parolas plurajn lingvojn

Ĉar li restados kelkajn pliajn monatojn en Francio, ankoraŭ eblas inviti lin por prelego kun lumbildoj pri Ukrainio...

☆☆☆

La 2a Eŭropunia kongreso kunigis en Parizo 450 Esperantistojn el 23 landoj, do la etoso estis vere internacia. Ekzemple, oni povis aŭskulti la prelegojn de C. Piron (CH), G. Fighiera (I), miri la magiaĵojn de Trixini (D), ĝui la koncerton de Akordo (NL), sekvi la debatojn pri Eŭropa agado kun G. Greatrex (G-B) aŭ aŭskulti Tespa, J. Le Puil

kaj H. Gonin (F). Tiu lasta prezentis propran kolekton de musikinstrumentoj el la tuta mondo. La geinstruistoj diskutis pri la propedeŭtika valoro de internacia lingvo-sistemo, kaj "Monda Kunagado" klarigis, kiel plidaŭrigi la agadon de Unesko. Substrekindas la praktikajn rolojn de dokumentoj por la eksterlandaj gastoj (praktikaj informoj pri Parizo kaj Francio, dulingva konver-sacia libreto). Kompreneble riĉa turisma programo kompletigis tiun longan semajnfino.

La 3a Eŭropunia kongreso okazos en Stuttgart en 97.

☆☆☆

La 50a kongreso de **Sat-Amikaro** disvolviĝis Paske en Mittelwihr (Alzaco). Inter aliaj programe-roj estis prezentoj de nunaj Germanio kaj Rusio, lumbildoj pri Peterburgo (kongreso de Sat en 96); regalas la kongresanojn Nikolin' kun sia gurdo kaj folkloro grupo. "Take-la domo" sin prezentis. Ekskurso ebligis gustumi la famajn blankajn vinojn kaj la faman kukon "Kugelhupf". En 96 Sat-Amikaro kongresos en Orly apud Parizo.

☆☆☆

Baldaŭaj kongresoj en Katalunio:

Legu p. 10 pri la ebleco kune veturi al la kataluna kongreso de Mataró (pliaj detaloj en la venonta SFS).

27a Kataluna Kongreso de Esperanto

De la 12a ĝis la 15a de oktobro ĉi-jara okazos en Mataró (Maresme) nia nacia esperanto-kongreso. La temo estos "De la kompreniĝo al la toleraŭco; de la diversitat kulturai al mestissatge-De kompreniĝo al toleremo; de kultura diverseco al intermiksado". La ioka kongresa komitato (Gemma Armadans, Xavier Rodon kaj Josep Maria Milla), kiu i.a. prizorgas la kongresan temon, antaŭvidas la partoprenon de afrikaj asocioj, kiuj fortas en la regiono. Gerrit Berveling, redaktoro de la vigla literatura revuo *Fonto*, jam akceptis ĉeesti nian kongreson. Li estas invitita prelegi, krom pri beletro, ankaŭ pri ekumenismo kaj religia interkompreno. Aldone la kongreso festos la 100-jariĝon de kino per la filmo *Memmortigo*, senvoĉa kataluna filmo antaŭmilita, kies titolo estas originale esperant-lingva.

EI "Kataluna Esperantista"

Hispanoj aŭtune. La ĉijara Hispana Esperanto-Kongreso okazos en kadre de la Tria Turisma Esperanto-Semajno en Salou (Katalunio), fine de la dua semajno de novembro. Inf.: HEF, Rodríguez San Pedro 13-3°-7, ES-28015 Madrid, Hispanio.

81-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO
20-27 julio 1996
Prago, Ĉeĥa Respubliko

TRIBUNE LIBRE FONDEE EN 1950 PAR J. CONSTANTIN DRAGAN

Ci-contre, in extenso mais en format réduit, la lettre ouverte à M. Bayrou. Voir également p. 9, sous la rubrique Perpignan, l'intervention de J. Amouroux. Il n'est pas interdit d'agir de même, en votre nom propre ou celui de votre groupe...

Lettre ouverte à Monsieur le Ministre de l'Education nationale française par Raymond Boré

Votre récente décision d'introduire l'enseignement d'une langue étrangère dans nos écoles primaires me pose beaucoup de questions. Permettez-moi de vous les transmettre par le truchement d'une lettre ouverte. La raison en est que c'est le seul moyen de vous toucher, les barrages des technocrates qui dirigent notre pays ne permettent plus à la voix des citoyens d'atteindre les Ministres.

Non seulement ma simple personne mais d'autres également, tentons depuis des années, de nous faire entendre et avons l'expérience des réponses reçues. Qu'ils soient de gauche, du centre ou de droite, les questions posées aux Ministres qui vous ont précédé reçoivent les mêmes réponses standard tirées, semble-t-il, d'un fichier. Et lorsqu'il a le courage de signer sa réponse, le technocrate de service ne répond jamais à la lettre réfutant ses fallacieux arguments.

Vous avez dit, expliquant votre décision à la télévision, qu'en quatre ans, tous nos élèves auront reçu les bases d'une langue étrangère. D'où ma première question, Monsieur le Ministre: laquelle? nous avons maintenant, dans notre Union Européenne, 12 langues officielles égales en droit. D'autre part, nous avions le "choix", dans nos lycées et collèges, entre 18 langues étrangères auxquelles vient de s'ajouter, tout récemment, une dix-neuvième. Je reviendrai sur ce petit détail. Laquelle, Monsieur le Ministre? Est-ce l'une des 12 ou l'une des 19? Je suppose que chaque classe n'aura qu'une seule et même langue à étudier. Laquelle, et selon

quels critères, sera choisie pour chaque classe des écoles françaises parmi l'éventail des 12 ou des 19? Le libre choix des parents sera-t-il respecté quand, dans une classe, d'aucuns voudront que leur enfant se dirige vers l'Italien et d'autres vers l'Espagnol ou l'Arménien? Oui, bien sûr!

Ce problème démocratique résolu, se pose la question de l'enseignement. Vous nous avez expliqué que les Maîtres allaient être formés rapidement. Mais encore une fois, dans quelle langue? Ou même, dans quelles langues? Il est vrai que les usines privées d'enseignement des langues dans notre pays se vantent à tous les échos de vous enseigner n'importe quel idiome en 90 jours! 90 jours pour l'Italien, 90 jours pour l'Espagnol, 90 jours pour l'Arménien. A l'aune de ces mesures, il ne faut qu'un an à nos Maîtres pour être prêts à ces enseignements! N'allez pas me répondre que vous avez décidé qu'une seule langue sera enseignée dans toutes les classes, de toutes les écoles, de toute la France! Ce ne serait pas digne d'un démocrate. Ce ne serait guère être respectueux des sentiments des pays dont la langue serait de ce fait rejetée. Sans compter que la réciprocité pourrait nous être renvoyée. Imaginez que l'Italie, l'Espagne et...les autres nous répliquent: "La France n'enseigne plus notre langue dans ses écoles, donc nous n'enseignerons plus le Français dans notre pays". Alors?

Je vous ai signalé un peu plus haut, que je reviendrai sur un petit détail. Il s'agit d'un argument développé par la technocratie française jusqu'à ces derniers temps:

Pourtant, que de problèmes seraient résolus! Que d'argent serait économisé! Mais voilà! Pour tenter de surmonter les problèmes il faut des technocrates, toujours plus de technocrates. Pour l'argent, c'est simple, c'est tout simple: il est dans les poches des eurocontributeurs où il suffit de le pomper! Voilà pourquoi on prive les Européens de cette solution simple, de ce trait d'union qui est, avant tout et surtout, neutre, qui tombe sous le sens lorsqu'on y réfléchit un tant soit peu. Ce trait d'union a pour nom "Espéranto", nom de la langue internationale créée en 1887 par un génie, Chevalier de la Légion d'Honneur (1905) et utilisée par des millions d'hommes sur toute la terre, sauf dans un pays où cette langue est interdite, où, comme par hasard, un dictateur règne en maître, l'Irak. Depuis 107 ans cette langue vit, malgré les oppositions, les répressions, les guerres, les silences complices des démocraties actuelles. Et pourtant elle vit, ô combien. Le Prix Nobel 1994 pour les Sciences Economiques a été attribué à un Allemand espérantophone: Reinhard Selten.

Un Institut, allemand lui aussi (2), a fait des recherches comparatives sur l'étude des langues étrangères. L'une de ces recherches intéresse particulièrement les Français. Elle met en lumière le temps nécessaire à un élève moyen, pour acquérir le savoir exigé au baccalauréat pour les langues italienne, anglaise, allemande et l'Espéranto. Voici les chiffres, en moyenne, dans leur brutalité:

- Italien : 1000 heures d'étude
- Anglais : 1500 " "
- Allemand : 2000 " "
- Espéranto : 150 " "

Vous savez, Monsieur Le Ministre, qu'à l'entrée en sixième, bon nombre d'élèves savent à peine lire convenablement. Au moment où il faudrait approfondir la connaissance du Français, on va leur imposer

des heures et des heures pour la connaissance d'une langue étrangère. Au détriment de quelle matière, si ce n'est du Français? La solution "Espéranto", elle, peut s'envisager en sixième, avant l'étude d'une langue étrangère. Avec les avantages suivants:

- les Maîtres d'Ecoles Primaires seraient plus disponibles pour approfondir leur enseignement du Français.

- A leur entrée en sixième, les élèves, mieux formés en Français, commenceraient l'étude des langues par une langue grammaticalement simple parce qu'elle est sans exception et proche de leur langue maternelle. Ils seraient alors bien mieux disposés pour apprendre une autre langue quelle qu'elle soit. Si vous me permettez une image: Vous leur auriez appris à marcher avant de leur apprendre à courir.

- Au terme de ces 150 heures d'étude, sans compter l'effet propédeutique de cette étude, il reste à l'élève, en moyenne, bien sûr:

- 850 heures s'il veut s'investir dans l'Italien
- 1350 heures " " " "
- l'Anglais
- 1850 heures " " " "
- l'Allemand

- l'économie des stages de formation pour tous les Maîtres et Maîtresses du Primaire, aussi bien en argent qu'en temps.

- La moyenne de l'étude de l'Espéranto, nous l'avons vu, pour un lycéen moyen est de 150 heures. Pour un professeur de Langues, déjà bien formé professionnellement, ce temps moyen est considérablement réduit. A l'économie réalisée s'ajoute, pour le Professeur, la connaissance d'une langue supplémentaire.

"Les élèves ont déjà le choix entre dix-huit langues étrangères. Il est impossible d'en ajouter une dix-neuvième". Ce qui était impossible est devenu brusquement possible en fin 1994 pour l'Arménien! Bien loin de moi l'idée de m'insurger contre l'enseignement de cette langue, bien au contraire, mais de vous faire remarquer l'usage de faux arguments dans le milieu technocrate.

Déjà notre langue vient (pardonnez-moi l'expression) d'en prendre un sacré coup dans l'Union Européenne avec le remplacement de Monsieur Delors. Vous le savez, les médias s'en sont faits l'écho. Brièvement! Mais ceci donne bougrement à réfléchir pour l'avenir de notre langue qui, si on n'y prend garde, va subir le sort qu'ont vécu chez nous le Breton, le Basque, la Corse et autres Catalan.

Il y a une solution. Cette solution vous la connaissez. Vos prédécesseurs la connaissent. Pourtant elle a été dédaignée, malgré ses énormes avantages, parce que ces Messieurs les technocrates n'en veulent pas. Ils n'en veulent pas depuis 1923. Cette année-là, à la Société des Nations, les Délégués de treize pays l'ont proposée à leurs Collègues. Et le Représentant de la France, sous le prétexte de garder à notre langue le privilège de langue internationale, l'a torpillée (1). On voit aujourd'hui où cette politique à courte vue nous a menés: notre si belle langue vient d'en "prendre un sacré coup!"

Notre Europe, au fil des années s'est agrandie et s'agrandira encore. On essaie de lui donner un ciment, tel l'écu (pardon ECU, pour ne pas froisser une susceptibilité nationale) pour lier tant soit peu ces peuples si divers. C'est bien! Mais ce qu'il faut à ces peuples, par dessus tout, c'est un véritable Trait d'Union. Ce trait d'union existe. Il est simple et serait efficace s'il était mis en place. Il était déjà efficace au temps des dictateurs. Pour assoir leur pouvoir Hitler et autre Staline ont emprisonné, déporté, torturé ceux de leurs compatriotes l'utilisant et s'opposant ainsi à leur hégémonie politique. On pourrait croire que ce qui gêne tellement les tyrannies doit être bon pour une démocratie. Eh bien, non. L'autoritarisme des technocrates, rejoignant celle des dictateurs, en moins cruel, certes, s'y oppose tout aussi efficacement.

Les technocrates nous répondent couramment que la France ne pourrait s'engager dans la voie de la langue internationale que si d'autres pays l'adoptaient. "Technocrates de tous les pays, unissons-nous! Avec cet argument massue nous resterons les plus forts sur toute la planète". Au moment où le Français perd une grande partie de son influence, il est temps pour les Ministres chargés de sa défense de réagir, de ne pas se soumettre à une langue glottophage et de montrer le chemin de la raison au reste de l'Europe.

Plusieurs Universités, telles Clermont-Ferrand et Aix-En-Provence, dispensent l'étude de l'Espéranto. Pourquoi, Monsieur Le Ministre, ne vous renseigneriez-vous pas auprès de ces Professeurs bien au courant du fait "Espéranto"?

Je vous rappellerai, pour terminer cette lettre ouverte, cette réflexion de notre poète Joachim Du Bellay, dans sa "Défense et Illustration de la Langue Française" (1549):

"Oh, hélas! Comme il serait mieux s'il existait dans le monde seulement une langue maternelle au lieu d'employer tant d'années pour apprendre les mots! Et cela nous le faisons jusqu'à l'âge très souvent où nous n'avons plus la capacité ni le temps de nous occuper à de grandes affaires".

Croyez, Monsieur Le Ministre, à mes respectueux sentiments.

Raymond Boré

Médaille d'Argent de l'Enseignement Technique

1: "Le Défi des Langues". Cl. Piron, Edition L'Harmattan, 1994, pages 161/162.
2: Professeur Frank, Institut de Cybernétique, Paderborn, Allemagne.

La itala Instru-Ministro sendis gravan cirkuleron

Ne okazas ĉiutage, ke Ministro pri Publika Instruado dissendas al la landa lernejaro cirkuleron pri la valoroj de Esperanto. Tial, apartan signifon akiras la cirkulero 126, prot. 1617, de la 10-a de aprilo nunjara, kiun la itala Ministro Lombardi havigis al ĉiuj provincaj lernejaraj respondeculoj, inkluzive en la dulingvaj regionoj (franc-, ladin-, german-, sloven-lingvaj) kaj al la regionaj lernejaraj inspektoroj.

La dokumento akompanas la finan raporton de la ministeria komisiono Matulli pri la antaŭenigo de Esperanto, raport tre favora al la internacia lingvo.

En sia cirkulero, la Ministro agnoskas la gravecon de la lingva problemo en la kadro de la etna-lingva identeco kaj de planeda interkomunikado. Laŭ li, la internaci-lingva projekto ŝajnas garantii la respekton de la malfortaj lingvoj kaj la rajton komuniki kun ĉiuj. "Tio, kio hodiaŭ ŝajnas utopia, povus aperi (...) eĉ necesa por la venontaj generacioj" - skribas la Ministro.

Kvankam asertante, ke la nuna provizora registaro, pro sia limigita programo, ne povas transpreni sindevigojn, Lombardi sugestas, ke la ricevantoj de la cirkulero kuraĝigu la diskonigon kaj la diskuton de la temo pritraktita en la de li aldonita raporto. (G.C.F.)

La antaŭfaktoj de la citita raporto Matulli jenas: en 1992 la deputito Elio Vito, nome de la parlamenta federalisma grupo pri lingva politiko, demandis en la Deputita Cambro la tiaman Ministrinon pri Publika Instruado, Rosa Russo Jervolino, ke ŝi konsideru la oportunecon krei stud-komisionon pri la didaktika kaj komunikada valoroj de la planlingvoj, aparte de Esperanto. En 1993 la Ministrino per dekreto nomis la menciitan komisionon, kiun prezidis la Vic-Ministro Matulli, kaj en kies laboroj partoprenis 14 universitataj profesoroj, lernejaraj inspektoroj kaj fakuloj pri Esperanto.

Fine de la sama jaro la Komisiono transdonis al la Ministerio longan raporton, kiun la nova Ministro ĵus sendis al la enlanda lerna mondo. La raporto konsistas el la premo (pri la lingva problemo kaj historio de la planlingvoj) kaj el ĉapitroj pri la internacia lingvo, ĝiaj oficialaj agnoskoj (Ligo de Nacioj, Unesko), ĝia propeŭtika rolo por la instruado de fremdaj lingvoj (analizo de diversaj lernejaraj eksperimentoj inter 1918 kaj 1988). En la fino la komisiono listigas dekon da proponoj, la plej grava el kiuj antaŭvidas la instruadon de Esperanto en la elementaj lernejoj, flanke de la aliaj fremdaj lingvoj.

La tutan agadon, de la parlamenta demando ĝis la Ministra Cirkulero, iniciatis kaj impulsis ERA (Esperanto Radikala Asocio).

La cirkulero de la Ministro laŭvorte diras jenon:

"Cele liveri elementojn de kono kaj de taksado pri la problemo pri la internacia lingvo Esperanto, ni transdonas la tekston de la fina raporto 22.XII.93 fare de la koncerna Ministeria Komisiono.

Elastaras el la teksto informoj, datumoj kaj proponoj, kiuj aspektas nekutimaj al la plejmulto de tiuj, kiuj starigas la problemojn kunligitajn al lingva lernado.

La kostoj homaj, sociaj kaj ekonomiaj

Aliflanke, la problemaro pri la lingvo kaj la lingvoj sin prezentas pli kaj pli intensive kaj kelkfoje vere drame en mondo, kie la bezonoj je etna lingva identeco kaj je planed-nivela interkomunikado evoluas en maniero malfacile kontrolebla pro la kontraŭstaraj tensioj kaj pro la kostoj homaj, sociaj kaj ekonomiaj, kiujn ili estiĝas.

La propono de helpa vehikla lingvo internacia, ne etna, ŝajnas trovi novajn pravigojn ĝuste por garantii respekton de la lingva pluraleco, ankaŭ de la ekonomie plej malfortaj socioj, kun samtempa respekto de ĉies rajto potenciale komuniki kun ĉiuj.

Tio, kio ŝajnas utopia hodiaŭ povus montriĝi saĝa kaj eĉ necesa por la venontaj generacioj, kondiĉe ke intertempe oni daŭrigu kulturi ne nur la ĝeneralan (sovo)peton, harmonian kun la transkultura doktrino de la homaj rajtoj, sed la konkretan komunikadon per la internacia lingvo Esperanto.

La lernado de aliaj lingvoj

Positive konsideras tiun ĉi originalan lingvan ilon personoj, kiuj alfrontas eksponencialajn problemojn pri tradukado, kaj kelkaj personoj, kiuj klopodas oferti al la gejunuloj lingvan bazon, utilan por faciligi la lernadon de aliaj lingvoj.

La aldona raporto ofertas vastan dokumentaron kaj plurajn priens-punktojn rilate ĉion ĉi kaj formulas diversajn proponojn.

Pro siaj programitaj limoj (1) tiu ĉi registaro ne estas kompetenta preni sur sin taskojn, kiuj transiras la tempojn prudente antaŭ-videblajn por ĝia agado. Tio ne malhelpas, ke ni invitu vin favori la plej vastan diskonigon kaj diskutadon de la problemoj kaj proponoj, kiuj la ĉi-dokumenton aldona enhavas."

La Ministro: Lombardi

(1) La nunan italan teknikan registaron baldaŭ anstataŭos nove elektita politika registaro.

Une circulaire du ministre de l'Instruction Publique italien

"Dans l'intention de fournir des éléments de connaissance et d'évaluation sur le problème de la langue internationale Espéranto, nous transmettons le texte du rapport final du 22/11/1993 émanant de la Commission Ministérielle concernée.

Des informations se dégagent du texte, des dates et des propositions qui apparaissent inhabituelles à la plupart de ceux qui soulèvent les problèmes liés à l'apprentissage d'une langue.

Coûts humains, sociaux et économiques

D'un côté, l'ensemble des problèmes posés par la langue et les langues se présente de plus en plus pressant, et parfois vraiment dramatique, dans le monde où les besoins d'une langue d'identité ethnique et d'intercommunication au niveau mondial, évoluent d'une manière difficilement contrôlable à cause des tensions d'opposition et des coûts humains, sociaux et économiques que ceux-là soulèvent.

La proposition d'une langue auxiliaire véhiculaire internationale non ethnique semble trouver de nouvelles raisons pour garantir le respect de la pluralité linguistique et aussi pour le respect des sociétés économiquement les plus démunies avec, dans le même temps, le respect potentiel du droit pour tous de pouvoir communiquer avec tous.

Ce qui, aujourd'hui, semble utopique, pourrait paraître sensé et même nécessaire pour les générations futures, à condition qu'entretiens on continue à cultiver, non seulement le besoin général en harmonie avec la doctrine transculturelle des droits de l'homme, mais aussi la communication concrète par la langue internationale Espéranto.

L'étude des autres langues

Ont une opinion favorable sur cet outil linguistique original, les personnes confrontées aux problèmes exponentiels de la traduction et quelques-uns de ceux qui s'efforcent d'offrir aux jeunes une base linguistique utile pour faciliter l'étude des autres langues.

Le rapport joint offre une vaste documentation et plusieurs points de réflexion concernant ce problème et formule diverses propositions.

A cause de ses limites programmées (1) le gouvernement actuel n'est pas compétent pour entreprendre lui-même ces tâches mais accorde des délais, envisagés avec prudence, pour la mise en oeuvre de son action. Cela ne nous empêche pas de vous inviter à favoriser la plus large divulgation et discussion des problèmes et propositions que contient le document joint".

Le Ministre : Lombardi

(1) L'actuel gouvernement provisoire italien sera bientôt remplacé par un gouvernement politique élu.

UNESCO, son rôle propédeutique pour l'étude des langues étrangères (analyse de diverses expériences réalisées entre 1918 et 1988). A la fin, la Commission énumère une dizaine de propositions dont la plus importante prévoit l'enseignement de l'Espéranto dans les écoles élémentaires concurremment avec l'étude des autres langues étrangères.

Ecoles et des spécialistes de l'Espéranto. Adressé conjointement avec le circulaire, le rapport final de la Commission Ministérielle Matulli est très favorable à l'Espéranto. Il consiste en un préambule sur le problème linguistique et l'histoire des langues construites, en chapitres sur la langue internationale, ses reconnaissances officielles (Ligue des Nations,

écoles régionales. Elle fait suite à une intervention du député Elio Vito à laquelle le ministre de l'Instruction publique précédent, Madame Rosa Russo Jervolino, a donné suite en nommant une Commission présidée par le Vice-ministre Matulli et aux travaux de laquelle ont participé quatorze professeurs d'Université, des inspecteurs des

Le texte ci-contre est extrait d'un article publié par Heroldo de Esperanto (31 mai 1995) et traduit par Simone Abbou. Cette circulaire (n° 126, protocole 1617 du 10 avril 1995) a été adressée à tous les responsables de l'Enseignement de toutes les provinces, y compris les régions bilingues (français, ladin, allemand, slovène) et aux inspecteurs des

BEZIERS:

STAĜO DE BATIPAUME

Fine de Majo, la staĝo en Agde okazis kun malpli da homoj ol lastjare - eble pro manko de kongreso. Tamen 24 homoj regule kuniĝis ĉirkaŭ la manĝotabloj. Krom la fidelaj, venis kelkaj novaj staĝanoj, kiuj regule partoprenis la kursojn de S-ro Thierry, S-ino Bernard kaj S-ro Gutierrez. Jes ili serioze laboris, sed vespere ankaŭ sin distris: filmo "Angoroj", prelego de S-ro Thierry pri poezio, skeĉoj okupis la vesperojn. Frumatene la kuraĝuloj praktikis la tibetan jogon sub la gvidado de D. Bénazech. Tuj post la tagmanĝo, dum 2 horoj tage, J-P. Peray inicis pri akvarelo. Ekzamenoj (atesto pri lernado kaj praktika lernado) finis la staĝon por 6 kandidatoj. Ĝis nun ni ne konas la rezultojn.

Jam pluraj intencas reveni venontjare, laŭ siaj diroj en la dimanĉa lasta kunveno. Do kontentiga staĝo. Dankon al ĉiuj helpintoj. Ĝis!

P.S. Ŝajnas, ke la staĝo ne povos okazi je Ĉielirado en 1996, ĉar je tiu dato disvolviĝos la nacia kongreso en Liono. Do oni devos eventuale pripensi alian daton.

Atingis nin antaŭ nelonge la malĝojiga informo pri la subita forpaso de S-ro Thierry. S-ro Jean Thierry estis Akademiano, li verkis la konatan metodon "E° sen peno" de Assimil kaj li gvidis trifoje la triagradan kurson de la staĝo de Batipaume. Ni kondolencas lian familion.

☆☆☆☆☆

KUNVENOJ :

Aldone al la regulaj kunvenoj, ni aparte kunvenis por saluti la venon de Belga samideano, kiun ni revidos en Septembro. En Junio ni piknikis marborde en Valras. Nun somero disigos nin. Ĉiuj vojaĝos aŭ lacertumos marborde, aŭ zorgos pri familianoj: ili ne forgesu, ke SFS ne aperos antaŭ la komenco de Oktobro. Do jam pripensu pri Septembro:

La "Aleoj de Asocioj" okazos la 16an de Septembro. Helpantoj kaj idehavantoj estos bonvenaj. Certe ni organizos informadon kaj la unuan inican lecionon tuj post tiu forumo, eble la 18an de Septembro. Ni kunvenos en **la Domo de Asocioj sabaton, la 23an de Septembro, je la 14a horo kaj duono.** Verŝajne la kursoj komenciĝos ekde la unua semajno de Oktobro. Do ĉeeestu tiun septembran kunvenon por komune decidi pri la kursotagoj. Konvinku geamikojn aŭ konatojn pri lingvistudo jam de nun!!! Bonan someron!

☆☆☆☆☆

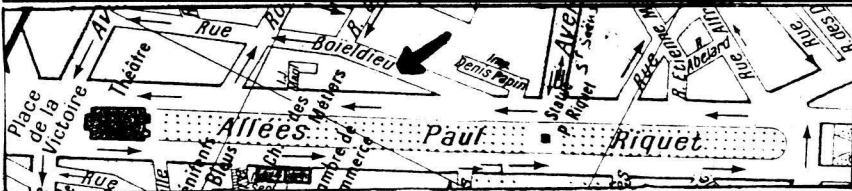
INVITO: La federacia aŭtuna kunveno okazos en **Béziers la 17an de Septembro.**

Kunvenejo: Hôtel de France en la urbocentro (36, Rue Boieldieu), kie ni ankaŭ tagmanĝos.

Matene, ekde la 10a horo: federaciaj aferoj, kampanjo en la kolegioj, ktp.

Posttagmeze: la nova vidbenda metodo "MAZI": kiel ĝin uzi, sugestoj kaj diskuto.

Ĉiuj estos bonvenaj. Ne forgesu anonci vian partoprenon al S-ino Authier 9, Rue Georges Picot 34500 Béziers tel. 67 31 13 18 aŭ al nia sekretario Jeannine Bony Rés. Prés d'Arènes 2, Apt 36 - 247, Rue Ferdinand de Lesseps 34000 Montpellier. Prezo de la tagmanĝo: 70F kiel lastjare (vino, servo entenataj; kafo ne entenata)

"MAZI" en Tampere

Dum la 80-a UK en Tampere, de la 22-a ĝis la 28-a de julio funkcios en la kongresejo "MAZI-stando", kie ĉiuj antaŭpagintoj povas ricevi la MAZI-kompleton.

La kompleto konsistas el skatolo (21 X 15 X 7 cm), en kiu troviĝas du vidbendoj po 90 min., instru-libro kaj sonkasedo kun la dialogo de la filmo.

Kiuj ne antaŭmendis ankoraŭ, povos aĉeti la MAZI-kompleton ĉe la kongresa UEA-libroservo.

incroyable!

Dès 2 ans, votre enfant peut découvrir l'☆☆☆☆☆ aussi naturellement qu'il a appris le Français!

B B C

Les Provinciales
38-40 rue Louis Grobet 13001 Marseille

☆☆☆ anglais, allemand, espagnol, italien et maintenant **espéranto!** La cassette de la 1° leçon peut être empruntée chez SFS. Attention! Le cours a été produit en quantité limitée. Ne tardez pas à le commander!

MONTPELLIER:

KUNVENOJ

La grupo nun kunvenas alterne en La Paillade (socia centro de CAF) kaj en la MPT L'Escoutaire, Quartier St Martin, Route de Palavas. En Junio la kunveno okazis en la MPT l'Escoutaire, ĉeestis 15 homoj. Jeannine Bony kaj Louis Ensuque raportis pri la kongreso de Parizo (franca kongreso k. Eùrop-Unia kongreso). Ili ankaŭ anoncis venontajn kongresojn: UFE kongresos en 96 en Liono (en Villeurbanne, je Ĉielirado; jam pretas la programo) kaj la 3a E°-Eùropunia kongreso disvolviĝos en Stuttgarto (Germanio) je Pentekosto 97.

S-ro Diez parolis pri artikolo aperinta en "Heroldo" kaj pri sia letero al la franca ministro pri la nacia edukado por la enkonduko de esperanto en la lernejojn. La grupo ankaŭ skribos al F. Bayrou. Du memorindaj datoj: la **venonta kunveno okazos la 6an de Septembro en La Paillade** (preparado de la **foiro de asocioj**, kiu okazos **la 10an de septembro**).

NDLR: La provizora programo de la nacia kongreso de 96 kaj aliĝiloj estas haveblaj ĉe SFS.

Pri leteroj al la ministro pri edukado ankaŭ legu la respondon ricevitan de J. Amouroux (Perpignan).

Dum komitatkunsido de UFE (dum la lasta kongreso) estis menciata la ebleco inviti la UK al Francio en 98.

Tiam oni festos la 100jariĝon de UFE. Inter la proponitaj urboj: Parizo, Nice, Boulogne kaj... Montpellier.

Fakte Montpellier disponas pri tre taŭga salonaro en "Corum" kaj havas aliajn avantaĝojn...sed la luprezoj devas esti minimumaj...

PRELEGO

Sekve de la invito de O. Fournel, animanto en la Agde-a komunuma centro pri socia agado, J. Bony kaj L. Ensuque veturis al Agde por tie prezenti esperanton al interesatoj. Malfeliĉe (!) sunis kaj homoj feris pro la Paskofestoj. Tamen ĉeestis 14 homoj, inter kiuj 3 de la Beziers-a esperantorondo. Nur 1 neniam aŭdis pri esperanto kaj unu alia, loĝanta en Agde, uzas, parolas, korespondas per E°, sed ĝis nun anas nenian asocion. Post rapida enkonduko de la invitinto, J. Bony prezentis E-on kiel kutime, t.e. tre alloge kaj interesige, per trafaj kaj taŭgaj demandoj, per malrapida, laŭta kaj belsona elparolado. Kompreneble leviĝis kutimaj demandoj. Post unu horo kaj duono finiĝis la kunveno. La aŭskultintoj estis invitataj konsulti la multnombrajn dokumentojn kaj esperantaĵojn, ankaŭ kunpreni senpagajn faldfoliojn.

NDLR: gratulojn al niaj apostoloj!

21a Internacia Semajno de Esperanto en Sète (marborde) :
de la 2a ĝis la 9a de Septembro

PERPIGNAN:

Post ricevo de la "Eùropa Bulteno" kun la malfermita letero al la Ministro pri Edukado (vidu p. 6), Jean Amouroux skribis al tiu ministro, menciante la cirkuleron de lia itala kolego pri esperanto kaj sugestante la starigon de komisiono por ekzameni la valoron de E° en la edukistemo.

Li rapide ricevis respondon de la "directeur de cabinet" (asistantardirektoro) pri plusendo de la letero al la "direktoro de liceoj kaj kolegioj". Ĉu tiu lasta respondo kun la kutima refreno? Ĉu ni esperu, ke la iniciato de la itala ministro pensigos nian ministrejon?

Se vi bezonas la adreson de S-ro Bayrou, jen ĝi: 110, Rue de Grenelle 75357 Paris O7 SP

Nia Honorprezidanto fariĝis...89 jaraĝa (alivorte li estos 90jaraĝa en 96). Inter la ricevitaj gratulleteroj, tiu de S-ro Rabinovitch, eksa universitata profesoro, menciante lian amon de la tuta homaro per la defendo de la universala lingvo Esperanto.

Si j' évoque ce détail, c'est pour vous dire, cher ami, combien je suis émerveillé par l'amour que vous portez à votre terre natale, la Catalogne et à la langue Catalane qui s'y pratique mais aussi à l'amour que vous portez également à l'Humanité entière en défendant le langage Universel qui est l'Espéranto.

ĈE NIAJ NAJBAROJ

CENTRA MONTARO:

Malofte alvenas informoj el tiu landoparto. Tamen la distancoj ne plu estas tiom temporabaj kiom pli frue, ekzemple oni bezonas 2 horojn aŭtoŝosee de La Canourgue ĝis Clermont same kiel ĝis Montpellier. Ĉifoje invitas "Konkordo, la esperantista asocio de Clermont-Ferrand ĉe la koro de Aŭvernio" al turisma ralio, organizita de la grupo de Issoire, dimanĉon la 24an de septembro.

Ne temas pri longa ralio por ĉampionoj, la tuta vojiro estas malpli longa ol 60 Km. Por partopreni, vi devos konstitui teamon de 2, 3 aŭ 4 personoj. Ĉiu teamo ricevos premion kaj plie ĉiu partoprenonto havos donacon. La ralio daŭros nur matene, por poste interkonatiĝi kaj kune pasigi agrablan posttagmezon. Oni povas inviti ne-esperantistojn, estos bona okazo por konatiĝi esperanton. Limdato por enskribiĝi: 10a de Sept. Post la ralio estas planataj tagmanĝo (kropsalato, interripaĝo, trufado, pleto da fromaĝoj, telero da desertoj, vinoj, kafo) kaj distra programo. Petu detalojn pri la programo kaj la financaj kondiĉoj de SFS.

☆☆☆☆☆

KATALUNIO:

Du gravaj eventoj en aŭtuno estas menciindaj: **la Kataluna kongreso en Mataró**, norde de Barcelono, **mezoktobre** kaj la Hispana kongreso, kadre de turisma semajno, en Salou apud Tarragona en Novembro, do ambaŭ eventoj okazos ne tro malproksime. Al la unua invitis niajn federacianojn Sro Llibert Puig, ĝenerala sekretario de la Kataluna Asocio, dum la kongreso de Lunel en Majo. **La federacio provas organizi komunan vojaĝon al Mataró** kaj unue pripensis lui buseton; tamen tiu solvo, se ĝi estas praktika, estas ankaŭ multekosta. Restas la eblecoj vojaĝi per trajne (malpli ol 300 F de Béziers, ir' kaj reven') aŭ per buse (inter 360 kaj 400F) aŭ per privataj veturiloj, dividante la kostojn de benzino kaj vojimposto. Estas konsilinde al ĉiuj esperantistoj al kutimiĝi al internacia elparolado de E°, do jen bona okazo, kaj plie ni flegu regulajn kontaktojn kun niaj najbaroj/amikoj. Ni faros finan decidon post ricevo de la kongresa programo. Se vi deziras ricevi pliajn informojn pri tiu vojaĝo al Mataró, kontaktu SFS (J. Hénin, Rte de Montcayroux 48500 La Canourgue, 66328636) aŭ la federacian sekretario (J. Bony, Rés. Prés d'Arènes 2, Appt 36, 247R. Ferdinand de Lesseps, 34000 Montpellier).

☆☆☆☆☆

TOULOUSE

PREFI (Rok-festivalo) ne okazos en Julio kiel planite, pro nericevo de petitaj kaj esperitaj subvencioj. La projekto restas tamen valida... por 1997. En 1996 estas planita Kultura E°-festivalo de la 6a ĝis la 11a de Aŭgusto en Kopenhago (Danio).

EKC (E°-kulturcentro de Toulouse, 1 Rue Jean Aillet, tel. 61 25 55 77) partoprenis en Majo la "Eŭropan Tagon" kaj la "Printempon de Lingvoj" (Prima de las Lengas).

La "Eŭropa Domo" organizis la Eŭropan tagon kaj invitis diversajn eŭropajn asociojn, inter ili EKC. EKC prizorgis budon en la interna korto de la urbodomo kaj havis interesajn kontaktojn kun vizitantoj. Dum spektaklo Jomo prezentis E-on kaj kantis en la internacia lingvo.

"La printempo de lingvoj" estas nun tradicia evento kun ampleksa lingv-ekspozicio kaj manifestacioj por konigi kaj defendi la lingvojn de la mondo. Ĉe la E°-budo estis videbla la unua leciono de "Mazi", paneloj pri E°, libroj, revuoj, diskoj kaj kasedoj... Mikael Cwik, ekonomiisto ĉe Eŭropa Komisiono en Bruselo, prelegis pri la temo "kiel konservi la kulturan kaj lingvan diversecon en la Eŭropa Unio?". Li proponis enkonduki en la edukajn sistemojn planlingvon, kia esperanto, kiu servu samtempe kiel propedeŭtiko al lernado de lingvoj kaj kiel neŭtrala komunikilo interŝtata. La debato finiĝis antaŭ pli nombra publiko ol komenciĝis la prelego! Entute do tre kuraĝiga festotago, espereble maturiĝos la fruktoj de tia promesplena tago.

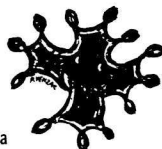
☆☆☆☆☆

Prima est organisée par un collectif d'associations occitanistes, rejoint par la Casal Catala et le Espéranto Kultur Centro. Elle est soutenue, et nous tenons à les remercier, par:

- la Commission des Communautés européennes;
- la Direction régionale des Affaires culturelles;
- la Région Midi-Pyrénées;
- le Département de la Haute-Garonne;
- La Ville de Toulouse.

Entresenhas, contactes:

Prima de las Lengas, 1 rue Jacques Darré, 31300 Tolosa
Carrefour culturel Arnaud Bernard, 1 rue de l'Hirondelle, 31000 Tolosa
Tél: 61 23 58 55; fax: 61 13 68 23.

KONKORDO, ESPERANTISTA ASOCIO DE
CLERMONT-FERRAND

ĈE LA

DE AŬVERNIO

TURISMA RALIO

la 24an de Septembro 1995

ORGANIZITA DE LA
GRUPO DE ISSOIRE

POR PLIAJ INFORMOJ, TURNU VIN AL .

TELEFONO: AL 33 54 15 55 AU 33 70 97 10
AU 33 54 15 58 AU 33 54 01 04

PRIMA
de las
LENGAS

701 01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

plaça del Capitòli, Tolosa
21 de mai de 1995

DIVERSAĴoj:

Detaloj pri la jenaj informoj estas haveblaj de SFS, ĉe J. Hénin, T. 66 32 86 36, Rte de Montcayroux 48500 La Canourgue.

Biografio de D-ro Zamenhof estos preta en Oktobro ĉe la eldonejo Ramsay. Ĝi "pritraktos la neordinaran, mirindegan destinton de Zamenhof"; "oni ŝuldas tiun pasiigan rakonton al ĵurnalisto René Centassi, eks-ĉefredaktoro de Agence France-Presse kaj al Henri Masson, ĝenerala sekretario de Sat-Amikaro". Provizora titolo: "L'homme qui a défié Babel; la vie extraordinaire de Ludwik Zamenhof, le père de l'espéranto".

Kursoj de esperanto: France-espéranto dissendis al grupoj demandarojn pri la okazintaj/ontaj kursoj kun la celo aperigi la kompletan liston en septembro. Se oni forgesis vin, petu demandaron.

"Fraterniphonie" estas franclingva gazeto por defendi la francan lingvon (kontraŭ la angla), kiu proponas "malfermiĝon al la mondo, lernante la aliajn lingvojn kaj kulturojn".

Kontaktadreso: AFRAY, 2811 Chemin de St Paul, 30129 Manduel

Glumarkoj: du novaj glumarkoj aperis, la unua ĉe GAE 123, Rue de Royan 16710 St Yrieix (folio de 24 kun sendkostoj = 10 F), la dua ĉe CERL 7, rue Major-Martin, 69001 Lyon -pĉk 2444 99 H, (folieto de 12 glumarko tri koloraj = 10F/ sendkostoj ĝis 5 folietoj : 2,40F, ĝis 15: 3F50)

Polaj geknaboj kiuj korespondas kun francaj geknaboj per esperanto pasigos la lastan semajnon de Julio en Limoĝio. Ili estos 10, la restado de ĉiu infano kostos proksimume mil frankojn (oni ŝatus antaŭe montri al ili Parizon, renkontigi esperantistojn en Baugé, ktp). Se vi volas helpi tiujn geknabojn por pagi la vojaĝkostojn, kontaktu Groupe espérantiste limousin ĉe Isabelle Jacob, Pomarbo, 1, Route de Florensac, 87200 Saint-Brice, T.55 03 54 76.

Ĉapelitaj literoj ne plu estas problemo por komputiloj. "Ĉapelilo 1.0." estas profesinivela, subvinda teksto-redakta programo por esperantistoj aŭ, esprimite pli fakte, tekstoprilaborilo por E° sur IBM-kongruaj komputiloj ekde Vindozo 3.0. Multaj eblecoj, ekzemple kontrolo de ortografio de 120 000 vortoj; eĉ komencantoj povas ĝin uzi. Kosto: 200 DM + sendkostoj. Kontakti la produktiston: S-ro Pejno Simono, Adolf Möller Str.4, D-61250 Usingen, Germanio.

La julia numero de "Monato" indikas (p.17) simplan malmultekostan solvon por tajpi E-on sub "Windows". Temas pri kombino de klavar- kaj tipar-adaptilo kun la nomo Supersigno. Supersigno estas akirebla de Flandra E°-ligo kontraŭ la kostoj de disketo kaj afranko.

"Vivi estas miri" estas nova libro de Claude Piron por lerni Esperanton. Kvar ĉarmaj noveloj kun lingvaj kaj gramatikaj klarigoj, traduko al la franca, indikoj pri prononcado... Jen ideala materialo por eklego jam post la unuaj E°-lecionoj. Eldonejo Pro Esperanto, Vieno.

La dua jarcento de E° estas interkultura revuo eldonita de la "Internacia E°-muzeo, Michaeler Kuppel A.1010 Wien, Aŭstrio (La Internacia E° muzeo estas la plej granda E°-biblioteko en la mondo kaj la ĉefa E°-muzeo). Ĝi aperos kvarfoje en la jaro kaj raportos pri la E°-movado, precipe en Mez-Eŭropo kaj pri la tutmonda E°-kulturo. "Por ke lingvo estu internacia, ne sufiĉas nomi ĝin tia", diris Zamenhof. Jen bona ekzemplo de translanda kaj transŝtata kunlaboro. Ĉu ni faru same de Norda Italio ĝis Katalunio? (legu la raporton pri Lunel p.3).

"Esperantista Marsejano" ekaperis en Aprilo, ĝi estas ĉiumonata kaj dulingva. Eldonas ĝin: Centre culturel d'E°, 93, La Canebière, 13001 Marseille. Longan vivon kaj bonan sukceson ni deziras al tiu najbara kolego!

"Asistilo Hejmoj", bulteno pri la esperantaj komunumoj, aperis sur duobla numero, ofsetpresita. Kontaktadreso por anoncoj, artikoloj, restaĵoj kaj... abono: Christian Lavarenne, le presbytère 09800 Balagué. Li ankaŭ dankeme akceptas malnovajn E°-periodaĵojn (ne forĵetu ilin!) por sia biblioteko, kiu jam entenas ekzemplerojn de 169 esperantlingvaj periodaĵoj kaj de 141 gazetoj, kiuj aperigis ion pri E°.

Saluton el Kubo sendis Reinaldo Fernandez Maso/ San Francisco 7 E/ 10 Oct y alej. Ramirez Zona 3 Cerro., C. Habana; Cuba. Li estas 49jara tradukisto en la Ministerio pri Edukado kaj parolas E-on kaj plurajn lingvojn. Li interesiĝas pri lingvoj, turismo kaj komercagado. Li invitas vin al sia lando kaj pretas labori eksterlande, instruante esperanton. Se vi ankoraŭ ne decidis pri la celo de viaj ĉi-jaraj ferioj...

La tradition espérantiste et le P.C.F.

Le KEK (Collectif des communistes espérantistes) vient de recevoir une lettre de Robert Hue, candidat communiste aux présidentielles, dans laquelle il se déclare très favorable à la langue internationale et disposé à rencontrer une délégation des principales associations espérantistes. Aujourd'hui, nous discutons de cet événement avec un camarade du KEK, Willem Luterman

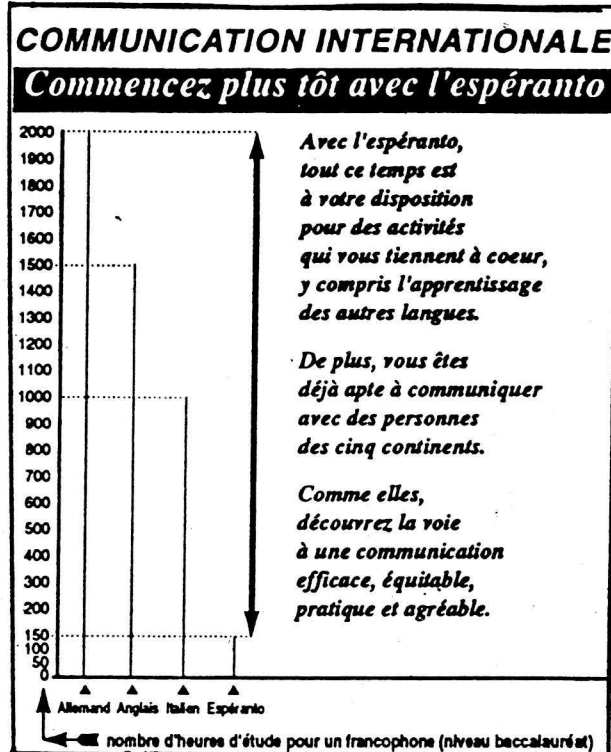
"La Marseillaise" : la lettre de Robert Hue que j'ai devant les yeux, il dit notamment : "il est bien évident qu'il n'est guère possible de ne pas avoir de la sympathie pour les efforts généreux déployés par ceux qui militent pour faire reconnaître l'espéranto comme moyen de communication linguistique international. En ce sens, et sans avoir recours à des méthodes autoritaires, il paraît fondé d'aider et d'encourager les associations et de permettre l'entrée de l'espéranto dans les programmes scolaires, comme matière optionnelle au baccalauréat. Les conditions de son enseignement dans le cadre du service d'éducation nationale, public et laïque, sont à définir en concertation avec l'ensemble des parties concernées".

Dis-nous quelle est la réaction des camarades du KEK ?

Willem Luterman : "nous nous réjouissons de cette réaction positive en espérant que le P.C. reviendra à sa vieille tradition espérantiste communiste".

L.M. : peux-tu nous parler un peu de cette tradition ?

Willem Luterman : "dans les années 20 et 30, les ouvriers français et soviétiques échangeaient leurs opinions par correspondance très active. De nombreux communistes français sont allés rendre visite à leurs camarades en Russie. L'espéranto avait alors une importance consi-

dérable dans la lutte de classes. La presse bourgeoise publiait des articles calomnieux à l'encontre de l'Union Soviétique que les camarades français envoyaient à leurs correspondants soviétiques pour ensuite tenter de publier leurs prises de position.

"En URSS, les espérantistes étaient officiellement encouragés à multiplier leurs relations avec l'étranger, car longtemps ces relations allaient "dans le bon sens" suscitant un intérêt positif à l'expérience bolchévique".

L.M. : et cela a changé à cause de la "grande purge" de Staline ?

Willem Luterman : "exact. En 1937, Staline donnait signal à l'attaque contre toute opposition, vraie ou supposée. Malheureusement pour eux, les espérantophones, par leur correspondance, savaient ce qui se passait dans le monde, au-delà des frontières, et c'est justement cela qu'il fallait éviter à tout prix. Considérés comme espions depuis mars 1937, ils étaient fusil-

lés et disparaissaient dans les camps. En même temps, Staline passait de la politique internationaliste, respectueuse des différentes langues et cultures dans ce vaste pays, à une politique de russification forcée. Désormais, la langue russe déclarée "la langue de la révolution" était destinée à supprimer les autres".

L.M. : votre collectif a-t-il été créé en même temps que les partis communistes ?

Willem Luterman : "non, la scission entre les socio-démocrates et communistes a été plus tardive en espéranto, seulement en 1932, quand le précurseur du KEK a vu le jour".

L.M. : est-ce un parti politique ?

Willem Luterman : "non, cela a été encore souligné lors du dernier congrès qui a eu lieu à Cassis en 1994. C'est une sorte de tribune de libre échange entre les espérantistes communistes. D'ailleurs, nous proposons nos services de traduction aux communistes, à tous les niveaux. Donc si aujourd'hui une cellule de Béziers veut communiquer avec n'importe quelle cellule au monde, nous sommes à son service".

L.M. : quelles sont les raisons d'apprendre l'espéranto pour un communiste ?

Willem Luterman : "son esprit d'internationalisme".

Entretien réalisé par Marie TUORA

La Marseillaise - Lundi 17 avril 1995

Ci-dessus entretien paru à l'occasion des présidentielles entre Wilhelm Luttermann (Narbonne) et Marie Tuora, journaliste à "la Marseillaise". Remerciements à cette dernière, qui ne travaille plus à "La M", pour les différents articles parus. Ci-contre, des extraits de la lettre de R. Hue. D'autres candidats ont également répondu sur le sujet.

«... il est bien évident qu'il n'est guère possible de ne pas avoir de la sympathie pour les efforts généreux déployés par ceux qui militent pour faire reconnaître l'espéranto comme moyen de communication linguistique international.

«... il paraît fondé d'aider et d'encourager les associations et de permettre l'entrée de l'espé-

ranto dans les programmes scolaires, comme matière optionnelle au baccalauréat. Les conditions de son enseignement dans le cadre du service d'éducation nationale, public et laïque, sont à définir en concertation avec l'ensemble des parties concernées. ...»

Bernard Vasseur
secrétariat de Robert Hue

Vojaĝo al la UK en Koreo; raporto de B. Legeay (dua parto)

Tia dueco (*NDLR: temas pri la dueco inter tradicia vivo kaj rapidega evoluo*) ankaŭ rimarkigis, observante la Koreojn piede kaj aŭtomobile; tiom la korea piediranto estas afabla, kvieta kaj serve-ma, ĉiam preta helpi vin surtrotuare, kiam vi serĉas vian vojon, tiom la korea aŭtomobilisto estas nervoza, brua, eĉ agresema. Sed, nedube, tio rilatas al nia moderna vivo, ĉu ne?

Mi konstatas, ke mi ne kronologie priskribas nian restadon en Koreio kaj en la U.K., kaj esperas, ke la leganto pardonos min, se mi senorde surpaperigas miajn impresojn, sed, ĝuste post kelkaj monatoj, tia estas mia memoro, ke la bildoj interplektiĝas. Krome, ni ne estis sufiĉe asiduaj kongresanoj, sed ni flugetis de iu prelego al iu spektaklo kaj ofte eskapis ekster la kongreson. Tamen ni ĉiam revenis, ĉu pro la terura ekstera varmo, al la neevitebla kongresakceptejo, kie, ĉiutage, ĉiuj renkontiĝis, precipe ĉirkaŭ tre grava ejo kaj ujo: la akvofontano, plasta ujo ĉiam plena da malvarmeta akvo. Neimagebla devis esti la kvanto da akvo, kiu estis drinkita ĉi-tie, kaj mi gratulu la organizantojn, kiuj prizorgis tion, ĉar ĉiam estis iu, kiu mem servas sin al tiu mirakle ĉiam plena fontano. Alia grava porrenkonta loko en la halo estis la rendevupanelo, kie ĉiu kongresano povis surmeti anoncon, kaj tiamaniere rendevui kun serĉonta amiko. Kompreneble en tiuj du proksimaj lokoj svarmas la homoj kaj multas la konversacioj.

Revenante al la programo mem de la kongreso, mi menciis unu tuttagan ekskurson, al kiu ni partoprenis kaj kiu estis ege interesa. Temas pri la vizito al la korea folkloro vilaĝo, kiu estas subĉiela muzeo. Tie, en natura parko kun arboj kaj riveretoj, estis rekonstruitaj kamparaj domoj, eĉ palacoj, malmuntitaj el diversaj lokoj de la lando. Tiel la vizitanto povas, kvazaŭ unurigarde, vidi la tutan diversecon de la tradiciaj koreaj konstrustiloj. Plie, en kelkaj konstruaĵoj, videblas metiistoj kiaj forĝistoj, teksistoj, potistoj, ktp, kiuj montras al la publiko la antikvajn metiteknikojn. Eĉ barilmuroj estas tie reproduktitaj, el interplektitaj branĉoj aŭ bambuoj, brikoj, ŝtonoj, pajlo miksitaj kun tero. Ankaŭ diversas la tegmentoj, el tegoloj, pajlo aŭ ŝtonoj. Aparte interesa estas la varmiga sistemo de la domoj. Apuda aŭ suba hejtilo, konstruita kiel forno el brikoj, varmigas aeron, kiu enfluas en elbrikajn kanaletojn, sub la planko konsistanta el reto de lignopecoj interkrucitaj kaj kovritaj per oleigitaj paperaj tavoloj. Tia sistemo klarigas la kutimon, laŭ kiu oni devas nepre demeti la ŝuojn, kiam oni eniras en korean hejmon, eĉ en nuntempajn apartamentojn, kies planko estas malmola. Ni mem spertis tion, kiam nia gastigantino severe riproĉis al ni, post kiam ŝi konstatis, ke ni forĝis tiun vivregulon.

Ankaŭ vizitindaj en Seulo estas la bazaroj. Ekzistas 3 aŭ 4, kiuj situas meze de la urbo, sed tiu de Namdaemun estas sendube la plej elstara. Ĝi sterniĝas tra mallargaj stratetoj kaj malnovaj domoj kvazaŭ tentakloj, kaj verŝajne ne sekvis urbanistikajn planojn. La unua vorto, kiu venas en la menso, estas "tiom da"; tiom da varoj, tiom da homoj. Supozeble, ĉi-tie, oni povas ĉion trovi kaj aĉeti. Intermiksas, samloke, surtrotuare, stratmeze, diversnivele en vendejoj eĉ...vestaĵoj tuj apud manĝaĵoj. Verŝajne, ĉiuj produktaĵoj de la lando venas tien. Svarmas la portistoj, kiuj alportas, el la eksterurbaj fabrikoj, la pakajojn, aŭ piede surdorse per iu speciala elligna ŝarĝilo, aŭ bicikle, aŭ motorcikle, aŭ kamionete. Ĉiuj transportilaj rimedoj validas. Se, al tiu sencesa ir-venado de portistoj kaj klientoj, oni aldonas bruon, varmon, diversajn odorojn kaj kolorojn, oni bildigas la tiean etoson. Notindas, ke ne multas la turistoj, almenaŭ okcidentulaj. La kelkaj, kiujn ni hazarde renkontis, ĉebazare, estis kongresanaj Esperantistoj, krom eble usonanoj, verŝajne familianoj de militistoj. Malgraŭ la denseco de la homamaso kaj la mallargeco de la stratetoj aŭ aleoj en la magazenoj, neniu-kaze, ni sentis iun ajn agresemon. Ŝajne, deliktado ne ekzistas en tiu loko. La nuraj principoj estas negoco, komerco kaj laboro. Ankaŭ interesa estas vidi kaj provi la lokajn manĝaĵojn, kiuj tiom mal-similas al la okcidentaj. Denove, en tia bazaro, ni povis konstati la duecon de Koreio, inter moderneco tra plastaj aŭ artefaritaj produktaĵoj, kaj tradicio tra manĝaĵoj kaj artaĵoj.

Konklude, mankos al mi vortoj, tempo kaj spaco por ĉion priskribi pri niaj memoroj el tiu mallonga restado en Koreio, tamen, krom la impresoj pri vizitoj, spektakloj aŭ vidindaĵoj, mi diru, ke la plej grava sento restos la afableco de niaj gastigantoj en Seulo kaj Kwangju, kaj ankaŭ la interfrata amikeco de la tuta kongresa Esperantistaro, ĉar samtempe kaj samloke, ni vizitis Koreion kaj la tutan homaron.

Bernard Legeay

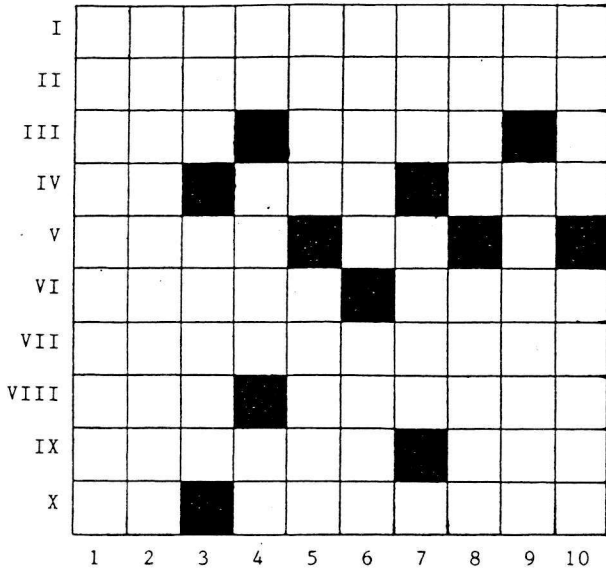
*NDLR: Ĉu "Koreo", laŭ PIV, aŭ "Koreio", laŭ la uzita formo, vi mem decidu!
 En la venonta SFS ni vojaĝos al Sud-Ameriko (Peruo) dank'al Marcelle Maurin.*

☆☆☆

DISTRA PAGO

Krucvortoj :

HORIZONTALE

VERTIKALE

- I) [IX] - 2 / 3.
- II) Insulana simi(o).
- III) s : Sakarido / Aerumiga konkur(o).
- IV) Litero - Nombro / Missilent(i) / Surterad(o).
- V) Ĉefurb(o) kaj diin(o) / Simiskeleto !
- VI) Boteleg(o) kun la pinta bazo supre ! / Elfrukt(i).
- VII) Invito al daŭra pajacaĵo.
- VIII) Pronomo / Lumbodoloriv(a).
- IX) Malkombin(i) sakarozon / [I] x 3.
- X) s : Invito / En la poŝo de Kalocsay.

s : sone

- 1) (Mal) pliolaĵ(o).
- 2) Aŭstralia anasbekul(o).
- 3) Iama tabakuj(o) ! / Elektra maŝarg(o).
- 4) s : Ie en la mondo : 2/3 (50) / Malordigita mens(o) / s : Biblia mezurunuo.
- 5) Li tro amas la infanojn / Laŭdire rajdas kun perdo...
- 6) Gradet(o) / Duonjarfin(o) !
- 7) s : Koralsinsulo / Monej(o).
- 8) Malvulpec(a) ! / Ŝtonamas(o).
- 9) s : Elflutaĵo / Tiele, vere perfidi !
- 10) Gotik(a) / Dompalpebro !

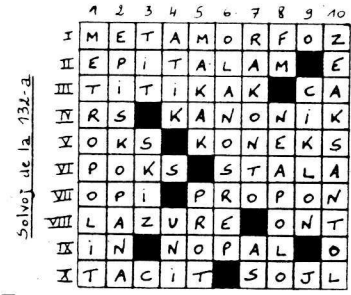
B. BERTHONNEAU

UNE HISTOIRE D'O

Un ami intello
m'a dit, subito,
Ton "Espéranto"
c'est pas beau,
c'est pas rigolo:
tout est en "o".
Réponse, ipso-
facto,
tout haut: "ô! oh! ho!"
eh ben, mon salaud,
tu n'manques pas de culot!
Hier, avec à-propos,
tu chantaïs, très tôt,
sur les tréteaux:
"métro,
boulot,
dodo".
Je t'en tire mon chapeau.
Aujourd'hui, foin de l'eau
au bistrot,
tu t'enfiles un porto
ou un bordeaux
de derrière les fagots.
Vas-y mollo
avec l'apéro!
Marmot,
t'étais zozo.
Malgré tes totos
on t'appelait "l'angelot".
T'as eu un vélo
puis une moto
et maintenant, une auto,
une Renault
que tu refiles au mécano
dès qu'elle manque d'eau
sous le capot.
Tu te payes un château
et un beau
bateau
qui va sur l'eau.
T'as pas un peu mégalo?
Tu fais du judo.
Au dojo
t'es pas un escargot.
t'es réglo
et les bobos
c'est pour les ostrogots.
Drapeau
et "cocorico"
quand tu gagnes un à zéro.
Mais: "manque de pot"
quand t'es sur le dos!

Le boulot,
pour toi, c'est le bureau
Le dirlo
t'a à carreau.
C'est pas du gâteau,
ni un cadeau:
pas de repos,
pas de dodo!
Trop,
c'est trop!
Vivement le métro!
T'aimes les animaux,
pas le zoo.
Tout comme Bardot.
Tout comme Cousteau.
Bravissimo!
Pour toi, rien ne vaut:
des chevaux
au galop,
ni des bourricots
au trot,
ni des chevreaux
sur un vert coteau,
ni des rennes sans traîneau
ni des éléphanteaux
dans un marigot
ni même un baleineau
sur une mer indigo.
Tu vois, l'intello,
à vau-
l'eau,
ne jette pas les "o".
pas de quiproquo!
L'Espéranto,
qui mérite mille bravos,
c'est beau,
c'est rigolo,
pour qui l'a dans la peau.
Des bons mots,
à tout propos,
ça, c'est pas rigolo?
De San-francisco
à Tokyo,
de Oslo
à Mexico
des amis internationaux,
à tire-larigot,
ça, c'est pas beau?
Allez, ami intello,
fais comme ton poteau,
mets-toi l'Espéranto
dans le ciboulot.

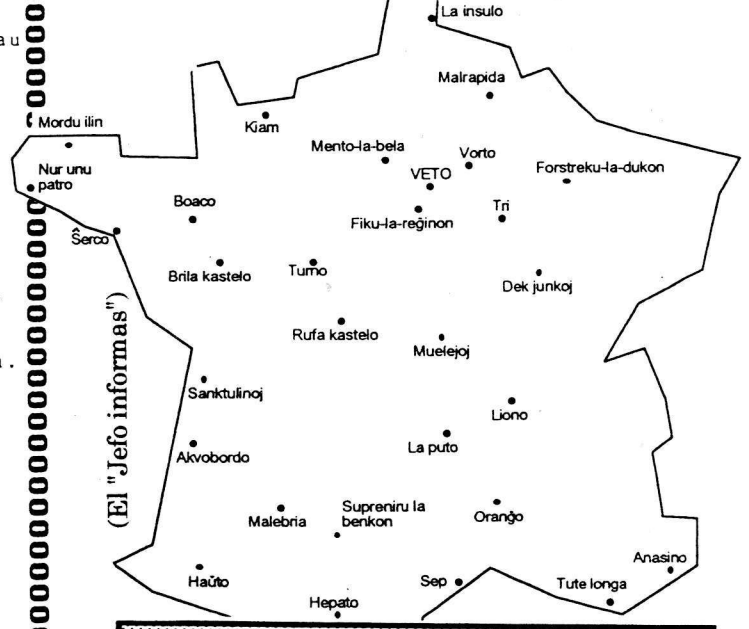
1° mai 1995, signé: RO-BO

Solvoj de la 134-a

Propraj nomoj

Iuj opinias, ke oni ne devas modifi
proprajn nomojn, ekz: "Bordeaux",
aliaj provas esperantigi ilin: "Bordozo",
aliaj transskribas ilin fonetike "Bordo",
fine aliaj proponas traduki laŭsence, do
"Bordeaux = Bord d'eau" au "Akvobordo".
Trovu la ekvivalentojn en la franca
lingvo de la indikitaj urbonomoj.

(El "Jefo informas")

Agrablajn somerferiojn !
Limdato por la venonta SFS :
la 17an de Septembro.